

Sygn. akt II Ka 56/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk (spr.) SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Katarzyna Wierzejska

przy udziale Prokuratora Mirosława Michalskiego

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2017 r.

sprawy **M. D. (1)**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

oraz **M. W.**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego M. D. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim

z dnia 2 listopada 2016 r. sygn. akt II K 52/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w odniesieniu do M. D. (2) w ten sposób, iż na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 33 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazuje go na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej w wysokości 30 (trzydzieści) złotych;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od M. D. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 780 zł tytułem opłaty za obie instancje, zwalnia natomiast od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego stwierdzając, że ponosi je w całości Skarb Państwa.

Sygn. II Ka 56/17

UZASADNIENIE

M. D. (1) oraz **M. W.** zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 15 stycznia 2013 r. w S. powiat (...), woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu, doprowadzili H. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w ten sposób, że na pokazie sprzętu rehabilitacyjnego wylosował wymienioną do odebrania nagrody, na odbiór której podpisała pokwitowanie, wykonali zdjęcie telefonem komórkowym jej dowodu osobistego, mimo, iż sporządzili umowę kredytu na zakup zestawu rehabilitacyjnego z (...) Finanse S.A. we W. na kwotę 1950,725 zł,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

a nadto **M. D. (1)** został oskarżony o to, że:

II. w dniu 15 stycznia 2013 r. w S., pow. (...), woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził J. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w ten sposób, że na pokazie sprzętu rehabilitacyjnego, wylosował wymienioną do odebrania nagrody, na odbiór której podpisała pokwitowanie, mimo, iż w rzeczywistości sporządził umowę kredytu na zakup sprzętu rehabilitacyjnego z (...) Finanse S.A. we W. na kwotę 1950,72 zł,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim wyrokiem z dnia 02 listopada 2016 r., sygn. II K 52/15:

I. oskarżonego **M. D. (1)** uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów opisanych w pkt I i II, wyczerpujących dyspozycję z art. 286 § 1 kk, przy czym zmodyfikował opis czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt I w ten sposób, że ustalił, że w dniu 15 stycznia 2013 r. w S., powiat (...), woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził H. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w ten sposób, że na pokazie sprzętu rehabilitacyjnego wylosował wymienioną do odebrania nagrody, na odbiór której podpisała pokwitowanie, mimo, iż w rzeczywistości sporządził umowę kredytu na zakup zestawu rehabilitacyjnego z (...) Finanse S.A. we W. na kwotę 1950,72 zł oraz ustalił, iż sprawca działał w warunkach ciągu przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 kk i za te czyny na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 33 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na karę 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości **100 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych** i ustalił wysokość stawki dziennej na kwotę 30,00 zł (trzydzieści złotych);

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **M. D. (1)** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3 (trzy);

III. oskarżonego **M. W.** uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu;

IV. w stosunku do M. W. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa;

V. zasądził od oskarżonego M. D. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 780,00 zł (siedemset osiemdziesiąt złotych) tytułem opłaty oraz obciążył go wydatkami postępowania w wysokości 661,95 zł (sześćset sześćdziesiąt jeden 95/100 złotych).

Apelacje od przedstawionego wyżej wyroku wnieśli prokurator Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim oraz obrońca oskarżonego M. D. (1).

Prokurator wyrok zaskarżył w całości, na niekorzyść obu oskarżonych, zarzucając mu:

I. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na dowolnej i niewłaściwej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, iż oskarżony M. D. (1) działał sam, a oskarżony M. W. swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion przestępstwa z art. 286 § 1 kk, ponieważ w czasie prezentacji i bezpośrednio po niej pełnił jedynie bierną rolę asystenta prelegenta i obdarzenie jego wyjaśnień w całości walorem wiarygodności, podczas, gdy prawidłowa ocena całości zebranego materiału dowodowego, a w szczególności również uznanych za wiarygodne w całości zeznań pokrzywdzonej J. G. oraz zeznań pokrzywdzonej H. S. i dokumentu w postaci podziału obowiązków asystentów firmy (...), dokonana z uwzględnieniem zasad prawidłowego

rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzić powinna do uznania, iż oskarżony M. W. jako asystent uczestniczący aktywnie w prezentacji, działając w ramach podziału ról i obowiązków, dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 kk, działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. (1);

II. obrazę przepisów postępowania art. 413 § 2 pkt 1) kpk i art. 424 § 1 pkt 1) kpk, mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez sprzeczność pomiędzy wyrokiem i jego uzasadnieniem, polegającą na ustaleniu stanu faktycznego w uzasadnieniu, z którego wynika, iż oskarżony M. W. będąc obecnym w czasie prezentacji i uczestnicząc w niej jako asystent wiedział, iż pokrzywdzone J. G. i H. S. zostały wylosowane jako osoby, które otrzymają nagrody i zostały zapewnione w obecności wszystkich uczestników prezentacji (w tym M. W.) przez M. D. (1), iż nagrody są bezpłatne, mimo dalszego ustalenia także dalszego jego zachowania związanego m.in. z wykonaniem fotografii dowodu osobistego H. S., świadczącego o jego współdziałaniu w czynie popełnionym na szkodę H. S. i pomimo tego uniewinnienia go od popełnienia zarzucanego mu czynu, a także wewnętrzną sprzeczność uzasadnienia w zakresie wyżej opisanego ustalenia zawartego w stanie faktycznym z uznaniem za wiarygodne w całości wyjaśnień oskarżonego M. W., mimo sprzecznego z tymże stanem faktycznym stwierdzenia tegoż oskarżonego, iż nagroda polegała tak naprawdę na losowaniu upustu na oferowane produkty;

III. obrazę przepisów postępowania art. 413 § 1 pkt 2) i § 2 pkt 2) kpk i art. 424 § 2 kpk, mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez sprzeczność rozstrzygnięcia wyroku w części dotyczącej wysokości kary grzywny orzeczonej oskarżonemu M. D. (1), tj. liczby stawek dziennych tejże grzywny oraz sprzeczność w tym samym zakresie pomiędzy wyrokiem, a jego uzasadnieniem, polegająca na określeniu w wyroku liczby stawek dziennych cyfrowo na 100, a słownie na sto pięćdziesiąt, a w uzasadnieniu określenia tej liczby cyfrowo na 150, co powoduje, iż orzeczenie w tej części jest niewykonalne.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Sokołowie Podlaskim, II Wydział Karny do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego M. D. (1) wyrok zaskarżył w zakresie pkt I, II i V rozstrzygnięcia w całości, na korzyść tego oskarżonego, zarzucając mu:

- obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 286 § 1 kk, poprzez jego błędne zastosowanie przy prawidłowo dokonanych ustaleniach faktycznych sprawy, z których jednoznacznie wynika, iż pokrzywdzone J. G. i H. S. w wyniku zawarcia umów sprzedaży i umów kredytowych, nie poniosły żadnych strat finansowych, a zatem oskarżony nie wyczerpał swoim zachowaniem znamion czynu określonego w art. 286 § 1 kk;
- obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 286 § 1 kk, poprzez jego bezpodstawne zastosowanie przy prawidłowo dokonanych ustaleniach faktycznych sprawy, z których nie wynika, że oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej;
- obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 92 kpk oraz art. 410 kpk, poprzez odmówienie waloru wiarygodności wyjaśnieniom M. D. (1) co do okoliczności zawarcia umów sprzedaży oraz umów kredytowych z J. G. oraz H. S., w sytuacji, gdy powyższe potwierdza współoskarżony M. W., którego Sąd Rejonowy uniewinnił od zarzucanego mu czynu, a które to uchybienie w konsekwencji doprowadziło do ustalenia, iż oskarżony wprowadził pokrzywdzone w błąd, co skutkowało uznaniem oskarżonego M. D. (1) winnym zarzucanych mu czynów.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego M. D. (1) wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

W toku rozprawy apelacyjnej obrońca oskarżonego M. D. (1) poparł własną apelację i wniosek w niej zawarty, wniósł o nieuwzględnienie apelacji prokuratora. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego M. D. (1), poparł apelację prokuratora Rejonowego w Sokołowie Podlaskim i wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie

sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Obrońca oskarżonego M. W. wniósł o nieuwzględnienie apelacji prokuratora i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku. Prokurator zareplikował.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego M. D. (1) jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Podniesione w niej zarzuty i przytoczona na ich poparcie argumentacja winny być ujmowane w kategoriach pozbawionej podstaw polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu ferującego zaskarżony wyrok. Apelacja prokuratora okazała się z kolei jedynie o tyle zasadna, o ile doprowadziła od rozstrzygnięcia reformatoryjnego w zakresie wskazanym w orzeczeniu Sądu Odwoławczego. W pozostałym zakresie, w szczególności w części, w której oskarżyciel negował słusność pierwszoinstancyjnego uniewinnienia oskarżonego M. W., jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzenia wymaga, iż przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy wykonał wiążące go zalecenia wydane przez Sąd Odwoławczy w poprzednim postępowaniu apelacyjnym (art. 442 § 3 kpk). Dostrzegając przy tym podobieństwo zaskarżonego orzeczenia do uchylonego przez tut. Sąd Okręgowy wyroku SR o sygn. VII K 825/13, podkreślić należy, iż sens normy określonej w art. 442 § 3 kpk jest taki, że udzielone przez Sąd ad quem w trybie tego przepisu zalecenia nie ukierunkowują sposobu rozstrzygnięcia Sądu a quo i nie oznaczają, iż w kolejnym postępowaniu przez Sądem I instancji winien zapaść wyrok odmienny w stosunku do tego uchylonego, ale zalecenia te zawierają wskazówki o charakterze metodycznym, polecenia co do sposobu, w jaki należy przeprowadzić postępowanie, czy też dopuścić konkretne dowody, aby finalnym efektem był wyrok, będący rezultatem zachowania standardów rzetelnego procesu.

Sąd II instancji w pełni podzielił analizę i ocenę dowodów dokonaną przez Sąd merytoryczny, który dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w odniesieniu do sytuacji procesowej obu oskarżonych w oparciu o wszystkie przeprowadzone w sprawie dowody, ocenione swobodnie, zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, w sposób pozbawiony luk logicznych, niejasności i sprzeczności. Stanowisko Sądu Rejonowego w przedmiocie przypisania oskarżonemu M. D. (1) sprawstwa i winy zarzuczanych mu czynów popełnionych w warunkach ciągu przestępstw (art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kpk) oraz w zakresie słusności jednoczesnego uniewinnienia M. W., należycie uzasadniono w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, przy wyeksponowaniu jakie fakty Sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich konkretnie oparł się dowodach i dlaczego nie obdarzył przymiotem wiarygodności dowodów przeciwnych. Zbadano przy tym okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obu oskarżonych, zachowując nakazany ustawą obiektywizm w stosunku do stron procesowych.

Celem uporządkowania niniejszego wywodu, Sąd Odwoławczy w pierwszej kolejności pochylił się szczegółowo nad środkiem odwoławczym wniesionym przez obrońcę oskarżonego M. D. (1).

W ramach pierwszego z zarzutów – obraży art. 286 § 1 kpk obrońca oskarżonego postuluje uznanie, iż skoro pokrzywdzone w wyniku zdarzenia nie poniosły strat finansowych – co zostało jednoznacznie ustalone w toku postępowania i Sąd Rejonowy w jego ocenie w tym względzie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych – to nie może być mowy, o tym, iż M. D. (1) wyczerpał znamiona przestępstwa oszustwa.

Z przedstawionym wyżej stanowiskiem skarżącego nie sposób się jednak zgodzić. Niekorzystnym rozporządzeniem mieniem, jako jednym ze znamion przestępstwa oszustwa, jest każda czynność o charakterze dyspozycji majątkowej, odnosząca się do ogółu praw majątkowych oraz zobowiązań kształtujących sytuację majątkową, która powoduje ogólne pogorszenie sytuacji majątkowej pokrzywdzonego, w tym zmniejszenie szans na zaspokojenie roszczeń w przyszłości. Niekorzystne rozporządzenie mieniem to pojęcie znacznie szersze od pojęcia szkody czy też straty (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. II AKa 192/15, KZS 2016 nr 6, poz. 47, Legalis Numer 1536701).

W realiach przedmiotowej sprawy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzone J. G. i H. S. doszło w momencie podpisania przez nie umów kredytowych, opiewających na kwoty znacznie przekraczające ich

miesięczne dochody, do czego zostały doprowadzone w wyniku wprowadzenia ich w błąd przez oskarżonego M. D. (1), który konsekwentnie twierdził, iż składając podpis, obie w/w panie kwitują jedynie obiór bezpłatnej nagrody. Oskarżony wykorzystał przy tym sposobność związaną z tym, iż pokrzywdzone były słabowidzącymi emerytkami bez okularów, nie mogły odczytać zapisów umowy, a pomieszczenie w miejscu, gdzie doszło do podpisania umów było zaciemnione. Późniejsze odstąpienie przez pokrzywdzoną J. G. od umowy oraz brak spłaty zobowiązania przez pokrzywdzoną H. S. (po złożeniu zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa zaprzestano wysyłania jej wezwań do zapłaty) nie może zatem warunkować pozostaniem oskarżonego w bezkarności, skoro doszło do oszustwa w momencie zawierania umów, a wyłącznie postawa w/w pokrzywdzonych doprowadziła do tego, iż finalnie nie poniosły one strat materialnych i nie spłacały kredytów zaciągniętych w wyniku przestępczego procederu oskarżonego.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu obrazę art. 286 § 1 kpk w formie zakreślonej przez obrońcę oskarżonego, podkreślenia wymaga już sama wadliwość sformułowania tegoż zarzutu przez apelującego. Zarzucając zaskarżonemu wyrokowi obrazę przepisu prawa materialnego art. 286 § 1 kpk wskazuje on, iż w jego ocenie przepis ten został niesłusznie zastosowany przy prawidłowo dokonanych ustaleniach faktycznych, niemniej jednak jednocześnie kwestionuje przy tym dokonane przez Sąd I instancji ustalenie, iż oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Bezpośrednio po tym zarzucie, zaskarżonemu orzeczeniu zarzuca również obrazę art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 92 kpk oraz art. 410 kpk.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz w doktrynie wielokrotnie podkreślano, iż naruszenie prawa materialnego polega na wadliwym jego zastosowaniu (bądź niezastosowaniu) w orzeczeniu opartym na trafnych ustaleniach faktycznych. Tylko wówczas, gdy niekwestionowane są ustalenia faktyczne, a wadliwość rozstrzygnięcia sprowadza się do niewłaściwej subsumcji, można mówić o obrazie prawa materialnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2002 r., V KKN 314/01, Legalis Numer 5979).

Tutejszy Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd Najwyższy, nie podziela poglądu, że przy zarzucie obrazę prawa materialnego za punkt wyjścia należy przyjmować nie to co Sąd ferujący przedmiotowe orzeczenie ustalił, lecz to co Sąd ten powinien był ustalić w ocenie skarżącego. Tak bowiem ujmowany zarzut obrazę prawa materialnego jest w istocie zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. IV KK 121/16, por. Legalis Numer 1508611).

Jakkolwiek sformułowany jest z drugi z zarzutów obrońcy oskarżony, odpowiadając na niego, zaznaczyć należy, iż nie budzi jakichkolwiek wątpliwości Sądu Okręgowego prawidłowość pierwszoinstancyjnego ustalenia, iż oskarżony M. D. (1) działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Skarżący w tym względzie wskazał, iż z dokumentacji zaliczonej w poczet materiału dowodowego nie wynika, aby oskarżony wobec dokonanej sprzedaży narzut i zawarcia umów kredytowych miał otrzymać lub mógł spodziewać się korzyści majątkowych. Zdaniem Sądu II instancji tak przedstawiona argumentacja ma charakter wyłącznie polemiczny. Jak słusznie zaznaczył Sąd Rejonowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, oskarżony pobierał prowizję za sprzedane rzeczy. Z tego też względu, prawidłowym, logicznym i zgodnym z doświadczeniem życiowym jest tok rozumowania, iż dążył on do sprzedania jak największej ilości produktów, skoro od tego zależała wysokość jego wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy poddając zaskarżony wyrok kontroli instancyjnej nie dopatrył się także uchybień, które wskazywałyby na przekroczenie przepisu art. 7 kpk i w pełni zgodził się z przeprowadzoną przez Sąd I instancji oceną dowodów. Po przeprowadzeniu wnikliwej analizy wyjaśnień oskarżonego, słusznie Sąd ten odmówił im wiary w części, w jakiej M. D. (1) utrzymywał, iż wylosowaną nagrodą miała być bonifikata-upust na zakup narzut, trafnie wskazując, iż przeczą im nie tylko zeznania obu pokrzywdzonych, lecz również zeznania świadków uczestniczących w pokazie: E. K., Z. K., I. J. oraz S. J.. Wszyscy wyżej wymienieni, oczywiście poza oskarżonym, potwierdzili, iż M. D. (1) zapewnił J. G. oraz H. S., iż odbiór nagrody jest całkowicie bezpłatny, a narzuty są prezentem od firmy (...). Pokrzywdzone dopytywały się wielokrotnie, czy nic nie będą musiały dopłacić i każdorazowo otrzymywały od oskarżonego odpowiedź przeczącą z zapewnieniem, iż przedmiotowe narzuty są nagrodą w losowaniu. Okolicznościami przemawiającymi za prawidłowością pierwszoinstancyjnego uznania, iż pokrzywdzone zostały wprowadzone w błąd są także zapisy umów kredytowych, gdzie w miejscu danych kredytobiorcy wpisano nieprawdziwe informacje o wysokości dochodów,

stanie majątkowym oraz liczbie osób na utrzymaniu kredytobiorcy, jak również numery telefonów kontaktowych J. G. i H. S., co bezpośrednio prowadzi do wniosku, iż nie podawały one tego typu danych oskarżonemu, zaś ich intencją bynajmniej nie było zawarcie umów kredytowych, lecz wyłączenie odbioru wylosowanej nagrody. Chybionym jest także twierdzenie obrońcy, iż wyjaśnienia M. W. potwierdzają wersje wydarzeń oskarżonego M. D. (1) w zakresie, w jakim neguje on wprowadzenie pokrzywdzonych w błąd co do odpłatności za odbiór w/w narzut, albowiem neutralne i zachowawcze depozycje M. W. w tym względzie ani nie obciążają oskarżonego M. D. (1), ani też nie wykluczają jego sprawstwa. O sprawstwie i winie tegoż oskarżonego przesądziły inne wiarygodne dowody, wskazane i opisane szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia i zdaniem Sądu Okręgowego nie ma zasadniczych powodów, aby przedstawiać w tej kwestii te same argumenty, które przekonująco umotywował już Sąd Rejonowy, co wiązałoby się z cytowaniem obszernych fragmentów jego uzasadnienia. W tym miejscu wystarczającym jest zatem stwierdzenie, iż zarzut obrońcy oskarżonego sprowadzający się do twierdzenia, iż wyjaśnienia oskarżonego W. potwierdzają wersję wydarzeń zaprezentowaną przez jego mocodawcę, są pozbawione merytorycznych podstaw, zaś przedstawiona przez obrońcę argumentacja w tym względzie nie podważa prawidłowości toku rozumowania Sądu Rejonowego i takich, a nie innych konkluzji co do jego sprawstwa.

Analogicznie ocenić należy stanowisko tego apelującego, iż nie jest winą oskarżonego, że oferta firmy, w której pracował jest inna niż konkurencyjnych firm, w których pokazach uprzednio brały udział pokrzywdzone i świadkowie. Rzetelne przedstawienie przez M. D. (1) warunków odebrania owej wylosowanej „nagrody” i adekwatne do okoliczności zaprezentowanie warunków kredytu, przede wszystkim kwoty na którą opiewał, co bezsprzecznie należało do obowiązków oskarżonego, wykluczyłoby późniejsze powoływanie się na tego typu dywagacje. Podobnie cyniczne powoływanie się przez apelującego na to, iż świadkowie są osobami starszymi i z racji wieku mogą mylić pewne fakty, co akurat zostało przez oskarżonego wykorzystane. Sąd Odwoławczy nie miał przy tym jakichkolwiek wątpliwości co do wiarygodności spójnych relacji pokrzywdzonych i świadków uczestniczących w przedmiotowym pokazie. Zgromadzone w sprawie dowody obciążające oskarżonego pozostają w opozycji do wyjaśnień oskarżonego i mają taką wymowę, w świetle której nieprzyznanie się oskarżonego M. D. (1) do winy nie znajduje jakiegokolwiek oparcia. Zaznaczyć w tym miejscu należy także, iż pokrzywdzona J. G. skutecznie odstąpiła od umowy kredytu oraz zwróciła firmie (...) przesyłką kurierską przedmiotową narzutę. Odmienne postąpiła H. S., która nie odstąpiła od umowy i nie zwróciła w/w firmie jej produktu. Jak już wskazano, po złożeniu zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, zaprzestano jednak wysyłać jej wezwania do zapłaty, a obecnie świadczenie z tej umowy jest przedawnione. Późniejsze rozliczenia między H. S. a bankiem (...) oraz firmą (...), regulowane są na gruncie prawa cywilnego i jako takie, wbrew wywodom obrony, nie mogą mieć wpływu na odpowiedzialność karną oskarżonego.

Reasumując powyższe rozważania, obrońca nie wykazał jakichkolwiek mankamentów w logicznym rozumowaniu Sądu ferującego zaskarżony wyrok, które wyrażałyby się w odstępstwie od dyscypliny obserwacji, ładu w skojarzeniach myślowych i wynikających z nich, nieuchronnych, takich, a nie innych konkluzji. Z tego te względu, zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 7 kpk - zasady swobodnej oceny dowodów, nie jest trafny.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy sprostował także treści art. 410 kpk, zaś obrońca oskarżonego, wbrew wymogom uwzględnienia całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, płynącym z tego przepisu, które obowiązują przeciw wszystkim uczestników postępowania, eksponuje wyłączenie fakty korzystne dla swojego mocodawcy, zupełnie pomijając przy tym wszystko to, co oskarżonego obciąża. Wyłącznie apelacja sporządzona przez skarżącego z uwzględnieniem art. 410 kpk, w sposób lojalny wobec całości zgromadzonych dowodów, umożliwia Sądowi II instancji podjęcie rzeczowej dyskusji ze skarżącym.

Obraza przepisu art. 410 kpk zachodzi, gdy Sąd ferując wyrok opiera się na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej albo opiera się tylko na części materiału ujawnionego. Żadna z tych sytuacji procesowych nie zaistniała w przedmiotowej sprawie. Dokonanie oceny materiału ujawnionego, która spełnia wymogi art. 7 kpk, lecz nie odpowiada interesowi procesowemu skarżącego, nie uchybia dyspozycji przepisu art. 410 kpk. Inną rzeczą jest bowiem prawidłowość oceny materiału dowodowego, omówiona we wcześniejszej części niniejszego wyводу, a czym innym

jest dokonanie ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia na dowodach nie ujawnionych w toku rozprawy głównej.

Celem sprostania wymaganiom nałożonym na Sąd Odwoławczy przez normę art. 433 § 2 k, tj. rozważania wszelkich zarzutów wskazanych w apelacji, podkreślić należy przy tym także wzajemną relację przepisów art. 92 kpk i art. 410 kpk, która określa pierwszy z nich jako bardziej ogólny, dotyczący wszystkich orzeczeń, zaś drugi z tychże przepisów, jako odnoszący się do wyroków.

Jako nieprawidłowe należy uznać także jednoczesne podniesienie przez obrońcę oskarżonego zarzutów obrazy art. 92 kpk i art. 410 kpk. Kluczowym w tej kwestii jest ujawnienie przez Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim dowodów z postępowania przygotowawczego na rozprawie głównej. W sytuacji, gdy Sąd wyrokował po przeprowadzeniu rozprawy, zarzut obrazy art. 92 kpk jest zbędny i nieadekwatny. Art. 410 kpk jest przepisem szczególnym względem art. 92 kpk, gdyż odnosi się do dowodów ujawnionych na rozprawie, a art. 92 kpk w sposób ogólny odnosi się do całości ustaleń faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia sądu na każdym etapie postępowania (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2017 r., sygn. V KK 256/16, Legalis Numer 1564960 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 09 listopada 2015 r., sygn. II AKa 118/15, LEX nr 2009598).

Odnosząc się do na zakończenie do naruszenia art. 4 kpk podkreślić należy, iż efektywność zarzutu odwołującego się do naruszenia zasady prawa, wymaga jego szczegółowego dopełnienia poprzez wskazanie i następnie wykazanie naruszenia tych przepisów obowiązującego systemu prawa procesowego, z których wynikają konkretne, szczególne normy, nakazujące lub zakazujące określonego zachowania się w określonej sytuacji procesowej. W orzecznictwie SN i sądów powszechnych, jak również w doktrynie od dawna ugruntowane jest stanowisko, iż przepis art. 4 kpk nie może stanowić samodzielnej podstawy zaskarżenia. Wspomniana zasada obiektywizmu w swej istocie nie sprowadza się do obowiązku interpretowania zgromadzonych w sprawie dowodów jedynie na korzyść oskarżonego, a polegać ma na obiektywnym, bezstronnym stosunku organu procedującego w sprawie do wszystkich stron procesowych oraz prowadzić ma do dokonania sprawiedliwej i nieuprzedzonej analizy i oceny zgromadzonych dowodów.

Zdaniem Sądu Okręgowego, o respektowaniu przepisu art. 4 kpk - zasady obiektywizmu w tej sprawie świadczy fakt, że Sąd meriti wyrokował z uwzględnieniem zarówno okoliczności uwiarygodniających wersję pokrzywdzonych J. G. i H. S., jak i zaprzeczającej im wersji wydarzeń w wariacie zaprezentowanym przez obu oskarżonych, w oparciu o całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie.

Wobec tego, że apelacja obrońcy oskarżonego M. D. (1), skierowana była przeciwko całości wyroku, w przekonaniu Sądu II instancji zachodzi konieczność odniesienia się także do tego rozstrzygnięcia, tym bardziej, iż pośrednio kwestionuje ją również prokurator - zarzucając zaskarżonemu wyrokowi obrazę art. 413 § 1 pkt 5 i § 2 pkt 2 kpk i art. 424 § 2 kpk – podkreślając przy tym sprzeczność między zaskarżonym wyrokiem a jego uzasadnieniem co do liczby stawek dziennych kary grzywny (pkt III apelacji).

Celowym w tym względzie jest omówienie całości represji karnej wymierzonej M. D. (1), kolejno kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny, orzeczonej na podstawie art. 33 § 2 kk.

W ocenie Sądu Okręgowego, w rozstrzygnięciu pierwszoinstancyjnym wszelkim przesłankom łagodzącym i obciążającym oskarżonego M. D. (1) nadano właściwą rangę i znacznie. Orzeczona kara 1 roku pozbawienia wolności, stanowi ich należycie zważoną kompilację i bilans, jednocześnie jest adekwatna do stopnia winy tego oskarżonego, stopnia społecznej szkodliwości czynów popełnionych w warunkach ciągu przestępstw oraz jego właściwości i warunków osobistych. Uwzględnia rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób i okoliczności popełnienia czynu, jak również motywację sprawcy. Jednocześnie jest karą sprawiedliwą, która spełni swoje cele w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej oraz zachowuje właściwe proporcje pomiędzy funkcją represyjną i wychowawczą. Z akceptacją Sądu II instancji spotkało się także uznanie, wobec oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna i zasługuje on na zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres 3 lat tytułem próby.

Zwrócić należy uwagę, iż w zaskarżonym wyroku liczna stawek grzywny określona została cyfrowo na „100”, zaś w nawiasie słownie na „(sto pięćdziesiąt)”. Tymczasem w uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy opisał karę grzywny w wymiarze „150 stawek dziennych”, nie dostrzegając przy tym lub też celowo pomijając milczeniem w/w własne uchybienie z wyroku. Ów mankament zaskarżonego orzeczenia, trafnie wskazany przez prokuratora w pkt III jego apelacji, z powodzeniem mógł być jednak konwalidowany w orzeczeniu reformatoryjnym, zwłaszcza, jeśli się zważy na punkt V wyroku kary, w którym Sąd Rejonowy rozstrzygnął o opłatach. Ustalając wysokość opłaty na 780 zł, Sąd I instancji jednoznacznie rozstrzygnął, iż liczba stawek dziennych grzywny wyniosła 100.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przedstawione wyżej uwagi co do sytuacji procesowej oskarżonego, przede wszystkim odnośnie wytycznych z art. 53 § 1 i 2 kk - okoliczności go obciążających i łagodzących, branych pod uwagę przy rozstrzygnięciu o karze, dotyczyć będą także kary grzywny, orzeczonej na podstawie art. 33 § 2 kk, w wymiarze 100 (stu) stawek po 30 (trzydzieści) złotych każda stawka. Uargumentowanie przez Sąd Rejonowy wymiaru grzywny – liczby stawek dziennych, sytuacją majątkową oskarżonego, uznano tym samym za prawidłowe i znajdujące oparcie w okolicznościach sprawy.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w odniesieniu do M. D. (1) w ten sposób, że na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 33 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej w wysokości 30 (trzydziestu) złotych, przez co zarzut z pkt III apelacji prokuratora uległ dezaktualizacji. Orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy pozostawił w mocy. Na tym zakończyć należy rozważania odnośnie oskarżonego M. D. (1).

Przechodząc do apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego w części dotyczącej oskarżonego M. W. (pkt I i II), a tym samym do poprawności pierwszoinstancyjnych ustaleń odnoszących się do jego uniewinnienia, w pierwszej kolejności stwierdzenia wymaga, iż Sąd Rejonowy w kwestii popełnienia przez tego oskarżonego przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 kk, przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący i staranny, słusznie wskazując, iż brak jest podstaw do zakwestionowania wyjaśnień tego oskarżonego w tym zakresie, tym bardziej, że znalazły one potwierdzenie w zeznaniach pokrzywdzonych J. G., jak i pozostałych świadków. Zgodnie wskazali oni, iż udział M. W. w pokazie miała charakter bierny i zaprzeczyli, aby udzielał on jakichkolwiek informacji odnośnie odpłatności wylosowanych przez pokrzywdzone nagród. Ocena całokształtu materiału dowodowego odnosząca się do sprawstwa tego oskarżonego i braku jego współdziałania z oskarżonym M. D. (1) została dokonana kompleksowo i szczegółowo, nie zawiera luk natury faktycznej, bądź logicznej oraz została oparta konsekwentnie na przepisie art. 7 kpk, kształtującym procesową zasadę sędziowskiej oceny dowodów. Wyjaśnienia oskarżonego M. W. stały w sprzeczności jedynie z zeznaniami H. S., która wskazała, iż również ten oskarżony zapewniał ją o tym, że otrzymana przez nią nagroda jest bezpłatna. Oskarżyciel publiczny podważanie prawidłowości uniewinnienia oskarżonego M. W. kwestionuje w istocie wyłączenie przez przyzmat tego dowodu. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku (k. 495), zawierające ocenę tego fragmentu depozycji H. S., wyprzedzają w tym względzie, zbijają kontrargumenty oskarżyciela publicznego oraz stanowią obszerną odpowiedź na zarzuty z pkt I i II apelacji.

Sąd Rejonowy w tym względzie słusznie wskazał, iż pokrzywdzona H. S. nie była konsekwentna, kiedy właściwie ten oskarżony miał rzekomo zapewniać ją o bezpłatnym charakterze nagrody. Raz bowiem twierdziła, że miało to miejsce w samochodzie, by później wskazać, że w samochodzie wcale nie pytała tego oskarżonego o to, czy nagroda jest bezpłatna, bowiem rozmawiała z nim na ten temat w tym czasie, kiedy drugi z oskarżonych podpisywał dokumenty z J. G.. Ponadto o konieczności podejścia do jej depozycji z dużą dozą ostrożności i krytycyzmu świadczy fakt, iż konsekwentnie podawała, iż nie podpisywała żadnych dokumentów, podczas gdy z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego płynie zgola odmienny wniosek. Z tego też względu, zeznania H. S., zawierające cechy wyolbrzymiania pewnych okoliczności, słusznie zostały obdarzone przez Sąd Rejonowy przymiotem wiarygodności wyłącznie w części w jakiej potwierdzały je inne wiarygodne dowody.

Częściowe uznanie wiarygodności zeznań świadka stało się przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 07 września 2016 r., sygn. III KK 76/16 orzekł, iż zasada swobodnej oceny dowodów nie zostanie naruszona, gdy

w obszarze jednego dowodu z zeznań świadka lub wyjaśnień oskarżonego, Sąd uzna za niewiarygodną określoną część depozycji takiego źródła dowodowego, zaś w innej części obdarzył je wiarą. Wymogiem jest jedynie, aby uzasadnienie takiej oceny było wnikliwe i by zawierało wyjaśnienie, z jakich powodów i w oparciu o jakie dowody lub okoliczności tylko określona część zeznań lub wyjaśnień została obdarzona wiarą (Legalis Numer 1514796). W przekonaniu Sądu II instancji, wymogom określonym w przedstawionym wyżej judykacie SN w pełni sprostał Sąd Rejonowy, który sporządzając pisemne motywy rozstrzygnięcia uniewinniającego oskarżonego M. W. przekonująco umotywowował ocenę poszczególnych fragmentów depozycji H. S..

Zdaniem Sądu Okręgowego, prokurator błędnie rozumie także wymowę wyjaśnień M. W. w części, w której oskarżony ten podał, iż ową nagrodę w losowaniu stawiała bonifikata-obniżka ceny zakupu narzut. Logicznym pozostaje, iż w tej sytuacji oskarżony nie twierdził, tak jak oskarżony M. D. (1), iż narzuty te są zupełnie darmową nagrodą, a zatem twierdzenie oskarżyciela, iż w/w wyjaśnienia M. W. pociągają za sobą uznanie, iż wprowadził on pokrzywdzone w błąd co do braku odpłatności za narzuty pozostają pozbawione merytorycznych podstaw.

Wzorcowy podział obowiązków asystentów firmy (...), jaki wynikał z przedstawionego dokumentu, na co zwracał uwagę oskarżyciel, a to co wykonywali faktycznie asystenci na poszczególnych prezentacjach towarów, co możliwe było do ustalenia w tej sprawie na podstawie dowodów o charakterze osobowym, znano również za dwie zupełnie odrębne kwestie.

Z powyższych względów, Sąd Odwoławczy ani nie stwierdził zarzucanego przez oskarżyciela błędu „dowolności” w ustaleniach faktycznych, ani nie dopatrył się sprzeczności w pisemnym uzasadnieniu wyroku, sporządzonym przez Sąd Rejonowy w tej sprawie, uznając tym samym zarzuty z pkt I i II apelacji prokuratorskiej za chybione.

Na marginesie dodać jedynie można, iż niedostatki uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w myśl art. 455a kpk, nie są wystarczającą przesłanką uchylenia orzeczenia, zaś w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd meriti sporządził pisemne uzasadnienie na poziomie w zupełności wystarczającym, umożliwiającym - po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym - na weryfikację prawidłowości zapadłego rozstrzygnięcia przez przyzmat zarzutów apelacyjnych, jak również w zakresie zagadnień koniecznych do rozważenia z urzędu.

Sąd II instancji nie miał problemów z odczytaniem toku rozumowania Sądu Rejonowego, a samo uzasadnienie wyroku nie uniemożliwiło i nie utrudniło przeprowadzenia jego kontroli.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Siedlcach w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Nie zachodziły w przedmiotowej sprawie okoliczności z art. 439 § 1 kpk i art. 440 kpk, skutkujące uchyleniem zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

Rozstrzygnięcie o wysokości opłaty zasądzonej od M. D. (1) za obie instancje uzasadniają przepisy art. 2 pkt 3, art. 3 pkt 1 oraz art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.). Jednocześnie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk zwolnił tego oskarżonego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, stwierdzając, że poniesie je w całości Skarb Państwa, za czym przemawiały względy słuszności związane z częściowym uwzględnieniem skargi apelacyjnej prokuratora, która w zakresie kary grzywny wymierzonej oskarżonemu miała niebagatelne znaczenie i z uwagi na uchybienie SR, wymagające korekty, doprowadziła do wniosku, iż w tej sytuacji pozostałe wydatki postępowania, winien ponieść nie oskarżony, a Skarb Państwa.

Z tych względów, Sąd Okręgowy w Siedlcach na podstawie art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 i 2 kpk orzekł jak w sentencji wyroku.